

Με μεθοδικότητα ψυχαναλυτή

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΠΕΤΡΟΥΛΑΚΗ**

Μάρω Δούκα: «Το δίκιο είναι ζόρικο πολύ». Εκδόσεις Πατάκη, 2010.

Είχα έναν θείο, καλό και μοναχικό άνθρωπο, παλιό Χανιώτη, που έλεγε ότι μετά τον πόλεμο έμεινε χωρίς φίλους. Οχι γιατί σκοτώθηκαν αλλά γιατί βγήκαν από τη λαίλαπα με λεφτά και εκείνος έπαψε να τους συναναστρέφεται. Η ιστορία του δεν ταίριαζε με τις ηρωικές διηγήσεις που ακούγαμε, παιδιά στα Χανιά, για τη μαζική αντίσταση του χανιώτικου λαού στον κατακτητή. Μεγαλώνοντας άρχισα να καταλαβαίνω ότι αυτή ήταν η μισή αλήθεια. Είλικρινά έχω την εντύπωση ότι μόνο τώρα, μέσα από το βιβλίο της Μάρως Δούκα «Το δίκιο είναι ζόρικο πολύ» απέκτησα την πραγματική εικόνα της πιο ιδιότυπης μορφής γερμανικής κατοχής που υπήρξε στην Ευρώπη.

Με άγριους κατακτητές αλλά και κάποιους φιλικούς, με δικασμένους Αγγλους, με ασυζητητί δωσίλογους αλλά και συνομιλητές των Γερμανών τοπικούς αξιωματούχους που προσπαθούσαν να αποτρέψουν εκτελέσεις, με ασυνθηκολόγητους αλλά και σκεπτικιστές Ελασίτες και με μέλη της αντιστασιακής Εθνικής Οργάνωσης Κρήτης που πατούσαν σε δυο βάρκες. Και στη μέση ένα μεγάλο κομμάτι του λαού σαστισμένο ανάμεσα στην επίσημη προπαγάνδα που ήθελε να αφήσουν τους Γερμανούς ανένδοτους για να αποφευχθεί η εκθемελίωση χωριών και οι μαζικές

Τα Χανιά της Κατοχής στο νέο μυθιστόρημα της Μάρως Δούκα.

εκτελέσεις, την συντονισμένη από τους Αγγλους αντίσταση που ήθελε προγραμματισμένα χτυπήματα και τις προκηρύξεις του ΕΛΑΣ που καλούσαν σε χωρίς όρους αντιστασιακή δράση. Και όλα αυτά να κορυφώνονται την περίοδο που η υπόλοιπη Ευρώπη αλλά και η υπόλοιπη Κρήτη είχαν απελευθερωθεί, και να μπλέκονται σε ένα πολεμικό και ιδεολογικό κουβάρι όπου κάποιες στιγμές δύσκολα διέκρινες τους συμμάχους από τους εχθρούς και την προτεραιότητα να χτυπηθεί ο κατακτητής ή ο μπολσεβικισμός. Λίγες είναι οι ιστορικές προσωπικότητες-ονόματα σε δρόμους της πόλης που κερδίζουν τον ανυπόκριτο θαυμασμό της συγγραφέως, λίγες και εκείνες που εξασφαλίζουν την απόλυτη καταδίκη της. Πιο αμιγή χαρακτηριστικά έχουν οι μυθιστορηματικοί της χαρακτήρες σαν φόρος τιμής στους άγνωστους Χανιώτες ήρωες. Συνήθως κρατιέται σε μια απόσταση για να αποδώσει το δίκιο με τον δύσκολο τρόπο, το δίκιο που, όπως λέει, όσο πιο ζόρικο είναι τόσο πιο πολύ συγγενεύει με το άδικο. Με μεθοδικότητα ψυχαναλυτή και με τη μαστοριά του σημαντικού λογοτέχνη, η Μάρω Δούκα ανατέμνει την ψυχή της πόλης για να ανασύρει τα κρυμμένα της τραύματα. Το είχε ξεκινήσει στο προηγούμενο βιβλίο της, το «Αθώοι και φταίχτες» και υπόσχεται να ολοκληρώσει με επόμενο βιβλίο την τριλογία της μυθιστορηματικής διήγησης της ιστορίας του νομού στον 20ό αιώνα, μέσα από την τοιογραφία μιας αστικής χανιώτικης οικογένειας.